

Een Bijbels Leerhuis over Handelingen Openheid

| 2026 – 2027 |

“Nu begrijp ik pas goed dat God geen onderscheid maakt tussen de mensen”

‘Nu begrijp ik pas goed dat God geen onderscheid maakt tussen de mensen.’

Doelstellingen

De deelnemers...

...ontdekken hoe de verkondiging uitwaaiert in hoofdstuk 10 van Handelingen

...zien dat ook hier de Geest de motor van de verkondiging is

...begrijpen ‘het revolutionaire karakter’ van de ontmoeting tussen Petrus en Cornelius

...doorgronden de universele strekking van het christelijk geloof

...verbeelden hoe de Geest de geloofsgemeenschap open maakt

Verloop van de avond

19u30	welkom, lied en inleiding
19u40	de tekst lezen
20u05	de tekst doorgronden
20u45	de tekst overwegen
21u15	antwoorden in gebed
21u30	einde

1. Welkom en lied

Welkom op de zesde bijeenkomst van het Bijbels leerhuis over Handelingen. Vorige bijeenkomst stonden we samen stil bij de ontmoeting tussen Filippus en de Ethiopische eunuch (Hand 8, 26-40). Dat was een keerpunt, omdat tot dan de verkondiging enkel de joden bereikte. Vanaf hoofdstuk 8 in Handelingen gaat de verkondiging breder dan de (diverse) groep van de joden, te beginnen met de ontmoeting tussen Filippus en de Ethiopiër in Samaria.

Vandaag staat een andere ontmoeting centraal, die tussen Petrus en de centurio Cornelius (Hand 10, 1-48). We zullen ontdekken dat de verkondiging hiermee nog een stapje verder gaat. Ze bereikt nu zelfs een Romeinse officier met thuisbasis in Caesarea. Er is geen twijfel meer: 'De gave van de Heilige Geest wordt ook over de heidenen uitgegoten.' (Hand 10, 45)

Voor we ons in de tekst verdiepen, zingen we samen een heel toepasselijk lied.

Hoe zouden wij geloven, Heer

841

1. Hoe zou - den wij ge - lo - ven, Heer, als
2. Hoe zou - den zij ver - kon - di - gen, als
3. Wij heb - ben door uw pre - di - kers ver -
4. Wij dan - ken Hem die heeft ge - plant, de

1. Gij niet wordt ge - hoord bij
2. niet uw Zoon hen zond, als
3. no - men van uw naam, die
4. Heer die was - dom schenkt en

1. mon - de van ver - kon - di - gers van
2. niet uw Geest be - krach - tig - de, de
3. ons met hoop en goe - de moed het
4. ons, ver - strooid, al - om ver - deeld eens

1. uw ver - los - send woord?
2. woor - den uit hun mond?
3. le - ven door doet gaan.
4. weer te - sa - men brengt.

Dit is een heel bekend maar ook heel toepasselijk lied. Het goede nieuws kan mensen slechts bereiken als er mensen zijn die het vertellen (strofe 1). Die vertellers noemen we verkondigers (strofe 2). Maar hun woorden zijn pas krachtig als ze bezield zijn door de Geest (strofe 3). En, niet te vergeten, het is datzelfde woord van God dat ons als gelovigen bijeenhoudt, en waar we best naar terugkeren als we uit elkaar dreigen te groeien (strofe 4).

2. Inleiding

Het blijft belangrijk om te letten op het echte hoofdpersonage van Handelingen, nl. de Heilige Geest.

In de Inleiding op het boek Handelingen wordt in dat verband verwezen naar 'het revolutionaire bezoek van Petrus bij Cornelius', net om te onderstrepen 'dat de vertelde geschiedenis in Handelingen van begin tot einde onder Gods leiding staat.' Eens te meer zijn de Handelingen van de apostelen een trouwe uitvoering van wat de Geest hun ingeeft. Petrus doet wat de Geest hem opdraagt.

De bedoeling van deze bijeenkomst is samen achterhalen waarom de ontmoeting tussen Petrus en Cornelius 'revolutionair' wordt genoemd en deze bijeenkomst de titel 'Openheid' verdient.

3. De tekst lezen

De tekst wordt in een keer gelezen, maar vertolkt door verschillende stemmen. Er zijn er in totaal 7 nodig.

Voorafgaand aan de lezing kan het nuttig zijn om volgende verduidelijkingen mee te geven met betrekking tot tijd, plaats, personages:

centurio: lett. honderdman, Romeins officier die honderd soldaten onder zich heeft

cohort: in het Romeins leger bestond een legioen uit 6000 soldaten, dat zijn tien cohorten van 600 soldaten, iedere cohorte is opgedeeld in 6 groepen, telkens onder leiding van een centurio of honderdman

Italiaans cohort: betekent wellicht dat tenminste de officieren uit Italië afkomstig waren

Joppe ligt aan de kust, halverwege tussen Judea en Samaria

Caesarea ligt aan de kust, één dag wandelen ten noorden van Joppe, halverwege tussen Samaria en Galilea

het negende uur (de 'noon'): de gebedstijd in de vroege namiddag (zie ook Hand 3, 1: 'Eens gingen Petrus en Johannes op de gebedstijd – het negende uur – naar de tempel.' En ook Hand 10, 30)

Rollen:

1. **verteller**
2. *engel of stem van het visioen van Cornelius*
3. Cornelius
4. ***stem van het visioen van Petrus***
5. Petrus
6. de Geest
7. twee dienaren

De doop van Cornelius

¹Een van de inwoners van Caesarea was een centurio van de Italiaanse cohort, die Cornelius heette.

²Hij was een vroom man die, samen met zijn huisgenoten, God vereerde. Hij gaf uit barmhartigheid veel geld aan het volk en bad veelvuldig tot God.

³Op een dag kreeg hij omstreeks het negende uur een visioen, waarin hij duidelijk zag hoe een engel van God zijn huis binnenkwam. Hij hoorde hem zeggen: '*Cornelius!*'

⁴Hij staarde de engel verschrikt aan en vroeg: 'Wat is er, heer? De engel antwoordde: '*Je gebeden en giften zijn door God opgemerkt.*

⁵Stuur daarom een paar van je mannen naar Joppe om een zekere Simon te halen, die ook wel Petrus wordt genoemd.

⁶Hij verblijft bij een leerlooier die eveneens Simon heet en in een huis aan zee woont.'

⁷Toen de engel die met hem had gesproken was weggegaan, liet Cornelius twee dienaren bij zich komen en een vrome soldaat uit zijn gevolg.

⁸Nadat hij had uitgelegd waar het om ging, stuurde hij hen naar Joppe.

⁹De volgende dag, nog voordat de afgezanten van Cornelius in Joppe waren aangekomen, ging Petrus omstreeks het middaguur naar het dak van het huis om daar te bidden.

¹⁰Maar hij kreeg honger en wilde iets eten. Terwijl er eten voor hem werd klaargemaakt, werd hij gegrepen door een visioen.

¹¹Hij zag hoe vanuit de geopende hemel een voorwerp dat op een groot linnen kleed leek aan vier punten op de aarde werd neergelaten.

¹²Op het kleed bevonden zich alle lopende en kruipende dieren van de aarde en alle vogels van de hemel.

¹³Hij hoorde een stem zeggen: '*Ga je gang, Petrus, slacht en eet.*'

¹⁴Maar Petrus antwoordde: 'Nee, Heer, in geen geval, want ik heb nog nooit iets gegeten dat verwerpelijk of onrein is.'

¹⁵**En voor de tweede maal hoorde hij de stem: ‘Wat God rein heeft verklaard, zul jij niet als verwerpelijk beschouwen.’**

¹⁶**Tot driemaal toe hoorde hij de stem, en direct daarna werd het voorwerp weer in de hemel opgenomen.**

¹⁷**Petrus vroeg zich verbijsterd af wat de betekenis kon zijn van het visioen dat hij had gezien. Juist op dat moment arriveerden de afgezanten van Cornelius bij de poort, nadat ze overal navraag hadden gedaan naar het huis van Simon.**

¹⁸**Ze trokken door geroep de aandacht van de bewoners en vroegen of Simon Petrus in dit huis verbleef.**

¹⁹**Terwijl Petrus nog nadacht over het visioen, zei de Geest tegen hem: ‘Er zijn hier drie mannen die naar je op zoek zijn.’**

²⁰**Ga meteen naar beneden en ga zonder aarzelen met hen mee, want Ik heb hen gezonden.’**

²¹**Petrus ging naar beneden en zei tegen de mannen: ‘Ik ben degene die u zoekt. Wat is de reden van uw komst?’**

²²**Ze antwoordden: ‘Cornelius, een centurio, een rechtvaardig man die God vereert en bij het hele Joodse volk in aanzien staat, heeft van een heilige engel opdracht gekregen u naar zijn huis te laten komen om te luisteren naar wat u te zeggen hebt.’**

²³**Daarop nodigde Petrus de mannen uit om binnen te komen en bood hun onderdak.**

De volgende dag ging hij samen met hen op weg, en enkele gelovigen uit Joppe gingen met hem mee.

²⁴**Een dag later kwam hij in Caesarea aan, waar hij werd opgewacht door Cornelius, die zijn familieleden en zijn naaste vrienden bijeen had geroepen. Toen Petrus het huis wilde binnengaan, kwam Cornelius hem tegemoet, en hij wierp zich in aanbidding neer aan zijn voeten.**

²⁶**Maar Petrus hielp hem overeind en zei: ‘Sta op. Ik ben ook maar een mens.’**

²⁷**Al pratend met Cornelius ging hij naar binnen, waar hij een groot aantal mensen aantrof.**

²⁸**Hij zei tegen hen: ‘U weet dat het Joden verboden is met niet-Joden om te gaan en dat ze niet bij hen aan huis mogen komen, maar God heeft me duidelijk gemaakt dat ik geen enkel mens als verwerpelijk of onrein mag beschouwen.’**

²⁹**Daarom heb ik me niet verzet toen ik naar u toe werd gestuurd. Mag ik weten waarom u mij hebt laten komen?’**

³⁰**Cornelius antwoordde: ‘Vier dagen geleden zei ik op ditzelfde tijdstip in mijn huis het namiddaggebed toen er opeens een man in een stralend gewaad voor me stond,**

³¹**die me als volgt toesprak: “Cornelius, je gebed is verhoord en God heeft je giften van barmhartigheid aanvaard.**

³²**Stuur daarom iemand naar Joppe om Simon, die ook Petrus genoemd wordt, te laten komen; hij verblijft bij Simon, de leerlooier, in een huis aan zee.”**

³³Ik heb meteen een paar mannen naar u toe gestuurd, en het is goed dat u gekomen bent. We zijn hier ten overstaan van God bijeen om te luisteren naar alles wat u door de Heer is opgedragen.'

³⁴**Daarop nam Petrus het woord en zei: 'Nu begrijp ik pas goed dat God geen onderscheid maakt tussen mensen,**

³⁵**maar zich het lot aantrekt van iedereen, uit welk volk dan ook, die Hem vereert en rechtvaardig handelt.**

³⁶**God heeft aan de Israëlieten bekendgemaakt dat Hij door Jezus Christus het goede nieuws van de vrede is komen brengen. Deze Jezus is de Heer van alle mensen.**

³⁷**U weet wat er in heel het Joodse land is gebeurd, hoe het begon in Galilea, hoe God, na de doop waartoe Johannes opriep,**

³⁸**Jezus van Nazaret met de heilige Geest heeft gezalfd en met kracht heeft bekleed. Hij trok als weldoener door het land en genas iedereen die in de macht van de duivel was, want God stond Hem bij.**

³⁹**Wij zijn de getuigen van alles wat Hij gedaan heeft, in het land van de Joden en ook in Jeruzalem. Zeker, ze hebben Hem gedood door Hem aan een kruishout te hangen,**

⁴⁰**maar God heeft Hem op de derde dag weer tot leven gewekt en Hem aan de mensen laten verschijnen,**

⁴¹**niet aan het hele volk, maar aan enkele getuigen die daartoe van tevoren door God waren aangewezen, aan ons namelijk, die samen met Hem gegeten en**

⁴²**Hij heeft ons opgedragen daarvan getuigenis af te leggen en aan het volk bekend te maken dat Hij het is die door God is aangesteld als rechter over de levenden en de doden.**

⁴³**Van Hem getuigen alle profeten dat iedereen die in Hem gelooft door zijn naam vergeving van zonden krijgt.'**

⁴⁴**Terwijl Petrus nog aan het woord was, daalde de heilige Geest neer op iedereen die naar zijn toespraak luisterde.**

⁴⁵**De Joodse gelovigen die met Petrus waren meegekomen, zagen vol verbazing dat ook niet-Joden het geschenk van de heilige Geest ontvingen,**

⁴⁶**want ze hoorden hen in klanktaal spreken en God prijzen. Toen merkte Petrus op:**

⁴⁷**'Wie kan nu nog weigeren deze mensen met water te dopen, nu ze net als wij de heilige Geest hebben ontvangen?'**

⁴⁸**En hij gaf opdracht hen te dopen in de naam van Jezus Christus. Daarna vroegen ze hem of hij nog enkele dagen wilde blijven.**

4. De tekst doorgronden

4.1. De indeling van de tekst

De tekst is bewust opgedeeld in verschillende tekstblokken.
Geef in overleg met de buur een passende titel aan elk tekstblok.

1. 1-2:
2. 3-8:
3. 9-17:
4. 18-23:
5. 24-33:
6. 34-43:
7. 44-48:

Duid op het kaartje (p. 10) de steden Joppe en Caesarea aan.

4.2. De verhaallijn van de tekst

Hieronder vind je een aantal richtvragen om dieper in de tekst door te dringen.

Je kunt de vragen gezamenlijk als groep bespreken of eerst per twee laten voorbereiden

Typeer centurio Cornelius

Wanneer hebben zowel Cornelius als Petrus een visioen?

Hoe interpreteer je dat?

Waaraan doet het visioen van Petrus denken?

Wat doet de Geest met Petrus?

Wanneer begrijpt Petrus zijn visioen?

Hoe interpreteer je dat?

Wat doet Petrus na de ontmoeting met Cornelius?

Hoe interpreteer je dat?

4.3. De ‘revolutie’

Na alles wat we nu over de tekst weten, wat is volgens jou het ‘revolutionaire’ van de ontmoeting tussen Petrus en Cornelius?

5. De tekst overwegen

We reiken twee manieren aan om de tekst te overwegen en met elkaar uit te wisselen over de ontmoeting tussen Petrus en Cornelius: een gespreksvraag en/of een beeldfragment.

Petrus zegt tegen Cornelius: 'Sta op, ik ben ook maar een mens.'

Paus Franciscus, een opvolger van Petrus, zei aan de jongeren bijeen voor de WJD: 'De enige keer dat je neerbuigend mag doen, is wanneer je iemand rechtop wil helpen.'

Hoe begrijp je deze woorden en wat zeggen ze over de Kerk en de verkondiger?

Hieronder vind je een link naar een getuigenis dat rechtstreeks raakt aan de ontmoeting tussen Petrus en Cornelius (0:00-4:03) Indien technisch mogelijk, kun je het videofragment projecteren of op de pc afspelen. Als dat niet mogelijk is, vind je op de website ook de uitgeschreven tekst van de video. Die kun je kopiëren en uitdelen.

[Petrus en Cornelius: een ontmoeting die je ogen opent | Petrus Magazine](#)

Hoe kijk ik, of wij als geloofsgemeenschap, naar mensen die niet gedoopt zijn? Weten we of ze bidden en het goede doen? Helpt je geloof om met minder oordeel in het leven te staan? Waarom?

6. Antwoorden in gebed

God, kom mij te hulp

Heer, haast U mij te helpen

Eer aan de Vader, de Zoon en de Heilige Geest

**Zoals het was in het begin en nu en altijd,
en in de eeuwen der eeuwen.**

Amen

Psalm

- 1 Een pelgrimslied.
Ik sla mijn ogen op naar de bergen.
Van waar komt mijn hulp?
- 2 **Mijn hulp komt van de HEER,
die hemel en aarde gemaakt heeft.**
- 3 Hij zal je voet niet laten wankelen,
Hij zal niet sluimeren, je wachter.
- 4 **Nee, Hij sluimert niet,
Hij slaapt niet,
de wachter van Israël.**
- 5 De HEER is je wachter,
de HEER is de schaduw
aan je rechterhand:
- 6 **overdag kan de zon je niet steken,
bij nacht de maan je niet schaden.**
- 7 De HEER behoedt je voor alle kwaad,
Hij waakt over je leven,
- 8 **de HEER houdt de wacht
over je gaan en je komen
van nu tot in eeuwigheid.**

Schriftlezing (Hand 10, 34-36)

Daarop nam Petrus het woord en zei: 'Nu begrijp ik pas goed dat God geen onderscheid maakt tussen mensen, maar zich het lot aantrekt van iedereen, uit welk volk dan ook, die Hem vereert en rechtvaardig handelt. God heeft aan de Israëlieten bekendgemaakt dat Hij door Jezus Christus het goede nieuws van de vrede is komen brengen. Deze Jezus is de Heer van alle mensen.

Voorbede

God van vrede, wij bidden u in deze wereld,
geef uw vrede in onze relaties:
mannen en vrouwen, ouders en kinderen, dat zij,
ja, dat wij de weg naar elkaar terugvinden.
Geef vrede tussen broers en zussen in de kerk en in de familie.
Laat onze ogen zuiver zijn in de omgang met vrienden en collega's.

Acclamatie

U, Heer, die uw engelen liet uitroepen: 'Vrede op aarde!' bidden we om vrede. We denken aan de vrede met u, door Jezus Christus, uw Zoon, maar ook denken we aan de oorlog in....., waar mensen op straat liggen te sterven. Zoveel bloed en tranen - mensen zijn toch kostbaar in uw ogen? Heer, denk aan uw mensen daar!

Acclamatie

Ontferm u, barmhartige God.

Vader van Jezus Christus, de grootste vredesmissie heeft uw Zoon op aarde volbracht. Daarom durven we u te vragen om hulp voor de soldaten die werken in dienst van de vrede overal op aarde.

Geef hun kracht, Vader, om voor de bevolking daar iets goeds te betekenen, om vijandschap tot een einde te helpen brengen. Geef hun moed om ver van huis te zijn en laat hun uw hulp en kracht steeds weer merken bij hun militaire taak in die verlaten oorden. Sterk ook hun geliefden, die op hen wachten.

Acclamatie

Onze Vader

Slotgebed

God van liefde en genade,
onze dank aan u is groot
want u bracht ons hier bijeen
om uw stem te horen en elkaar te zien,
terwijl wij uit onszelf weinig oog zouden hebben voor elkaar,
geen gehoor zouden geven aan uw woorden.
U brengt die verandering steeds weer in ons tot stand, lieve God.
Daarvoor zijn we u diep dankbaar.

Amen.